

Mugu ikki drepa allar spírar

Oddagrein

ENN ein „kreppa“ hevur tikið seg upp í landssins størsta flokki, sambandsflokkinum. Í D immaletting í gjár verður Lisbeth Petersen, borgarstjóri í Havn og tingvinna fyri sambandsflokkinn, endurgivin fyri at siga, at hon nú umhugsar støðu sína í sambandsflokkinum. Hetta úttalisi kemur eftir ta avgerð, sum flokksfelagi hennara á tingi og í landsstýri, Eilíf Samuelsen, hevur tikið í sambandi við aftur gjalding av kommunuskuldini.

EILÍF SAMUELSEN hevur rætt og slætt tv eitt figgjarætlana hjá Tórshavnar Kommunu og trimum øðrum stórum kommunum aftur í høv dið á teimum, sum har vara av. Antin lækka tit rakstrarútreiðslurnar ella verður skattaprosentið hækkað. Hetta er greið boðskapurin hjá landsstýrismanninum, sum visir til avtaluna við danir um, at kommunuskuldin skal gjaldast aftur, har møguleiki er til tess. Og nú ein kommunuloyfn hevur lætt um hjá kommununum og tær so omaná fáa hægri í inntøkur, so heldur landsstýrismaðurin tað vera nátúrligt og rætt, at tær royna at niðurgjalda skuldina.

HETTA er eitt sera áhugavert mál við nógvum vinklum. Ein er skuldarproblematikkurin. Sjálvandi er tað rætt, at kommunurnar skulu gjalda skuldina niður, men er støðan tann, at kommunurnar ikki skulu meira enn ana - at tær hvørja ferð okkurt eyka kemur í kassan, sum kann brúkast til at koma fyr í seg aftur og halda tingum viðvíka, skal tað brúkast til at niður gjalda skuld, so kann avleiðingin vera, at hetta niðurlupur kommunurnar so nøg, at tær ongantíð koma fyr í seg aftur. Hetta er sum at royta hárið av einum skalluttum. Tað ber jú ikki til. Og sigur landsstýrismaðurin, at hetta er tað vit hava avtalað, so er avtalan um kommunuskuldina einki minni enn eitt tveggjað svørð, ein tikkandi bumba, ein niðurteljing til fullkomið bankarætt og deyðastráð.

TAKIÐ ætlana hjá fuglfirðingum sum dømi, har teir - fyr í koma fyr í seg aftur og fyr í skapa nýggj virði til alt samfelagið - vilja (og er u noyddir til) gera nakrar fløgur í ein pelagiskan miðdepi. F orðir ein avtala um afturgjalding av kommunuskuld fyr í hesum, ja so er jú eingin sum helst meining at halda fram. Gamani - tú hækka og hækka skattaprosentið, men fyrr ella seinni er einki eftir at fara eftir. Tað eru netupp m.a. nýfløgur, sum skulu gera tað møguligt at yvirleva og harvið eisini at kunna gjalda umrøddu skuld aftur.

SÍÐANI er tað Lisbeth-vinkulin. Tað er greitt, at hon hevur sjálv komið sær í ein stóran trupulleika við at tvihalda um tingessin um somu tíð sum hon er bor g-arstjóri. Sum tingmaður stuðlar hon samgonguni og tað vil eisini siga avgerðum hjá landsstýrinum. Sum borgarstjóri gongur hon ímóti hesum avgerðum. Hvussu kann Lisbeth bæði vera fyr og ímóti um somu tíð. Tað er so netupp hetta hon er og ger. Nú sigur hon, at hon fer í farloyvi. Tað er altov jánkasligt og líkist ikki sørt taktikki í evstu løtu fyr í bjarga sær burtur úr einum trupulleika, sum hon sjálv hevur sett seg í og eisini alla kommununa - og nú møguliga eisini sínar samgongufelagar í Tinganesi. Tað einasta, sum Lisbeth Petersen kann og eigur at gera er at taka seg heilt út tinginum. Hetta skuldi hon at havt gjørt í fyr langari tíð síðani. Nú er tað upp til veljararnar at døma um, hvussu „fjaldi“ leiklutur hennara í samgonguni skal fastast, nú samgongan gongur ímóti ynskjunum hjá einum samdum býráð um at gera fløgur í framtíðina.

KOMMUNUSKULDIN skal aftur gjaldast, men hettamá ikki vera uppá bekostning av, at alt livandi verður køvt, og hvørja ferðonkur spír í stingur seg fram, so verður hann traðkaður undir fót.

Sosialurin

Lesarabrøv

Viðmerking til lesarabræv

í Sosialinum tann 13. november 1996 »Schumann Hjalalin og veginir í Havn«

Eg varð valdur inn í Tórshavnar Býráð á valinum í desember 1992. Nýggja býráðið tók við í januar 1993, og varð eg valdur sum formaður í Teknisku nevnd, sum umsitir veganeitið í kommununi, her undir kavarrudding.

Tann 10. februar 1993 kl. 16.30 legði eg uppskot fram í Teknisku nevnd um kavarrudding í kommununi. Á fundi vóru nevndarlimir, býarverkføðingurin, næsti maður hansara og vegformaðurin.

Soljóðandi samtykt varð gjørd: **Samtykt at leggja meira dent á at salta í frosti, men heldur lata kavan hava frið á vegnum og møguliga koyra sand á gongubreytir.**

Tað, sum dentur varð lagdur á, var at salta, tá ið svartakálk var og at nýta sand tá ið kavi var, men so vilt gjørligt at lata hvítan kava verða liggjandi, men eisini varð dentur lagdur á, at tað var neyðugt at koyra sand á avisar brekkur, bæði koyribreytir og gongubreytir.

Eisini varð dentur lagdur á at neyðugt var at koyra sand á gongubreytir við barnagarðar, stovnar v.m.

Omanfyri nenda samtykt virkaði væl at byrja við, og vóru fólk nøgd við hetta sum heild.

Nevnda broyting ferdi við sær, at tað gjørdist ikki so skitið og tvassut, eins og býurin var vakrari, tá ið kavi legðist. Ynskið hjá mær við nevnda uppskoti var, at hava ein vakran, reinan og hvítan bý, soleiðis at sleppast kundi undan tí sokallaða

»putursukursvansinum«.

Tíverri má eg viðganga, at skipanin ikki virkaði sum hon skuldi, tá seinasti kavin og frostið kom.

Eg fari nú at seta meg í samband við býarverkføðing, at fáa eina frágreiðing um málið, soleiðis at samtyktin frá Teknisku nevnd tann 10. februar 1993 verður fylgd.

Tórshavn tann 13.11.1996

Schumann Hjalalin

Hví rennur Sámal Petur í Grund undan ábyrgd síni í Tinganesi?

Higartil er tað bara lögmaður, sum í einum innskotnum setningi aftan á steypafinaluna í fótbólta hevur nevnt, at ítróttur er partur av mentan okkara. Men annars hevur Tinganes ikki - og als ikki landsstýrismaðurin Sámal Petur í Grund - tikið málið upp á tungu eftir at sokallaða mentunarálitið kom

Viðmerking

Heðin Mortensen
skrivur

Tvær vikur eftir at sokallaða mentunarálitið »Avmarkaður marknaður« um mánaðarskiðtið juni-juli var handað landsstýrismanninum við mentunarmálum, eftirlýsti eg í samrøðu við D immaletting ein sera tyðandi part av okkara mentan, sum als ikki var nevndur við einum einasta orði í álitinum: Ítróttur!

Tá visti eg á, at tað mátti botna í einari ella aðrari misskiljing, at ítrótturin als ikki var nevndur í hesum annars drúgva bókaverki, sum neyvan hevur kostað heilt lítið at greiða úr hondum. Tað er jú heilt ótrúligt, at ein nevnd skrivur yvir 200 blaðsíður um mentan, men ikki gevur ítróttinum eina einastu reglu - ikki eitt orð!

Sum tíðin er gingin, eri

eg tó meira og meira sannfórður um, at talan helst ikki hevur verið um eina misskiljing, men at hetta er ein beinleiðis roynd at forfjóna ítróttin, sum annars í virkni upptekur ikki færri enn 15.000 føroyingar - ein mentunartáttur, ið meira enn nakað verður rikin við sjálvboðnari og ókeypissar arbeidsmegi.

Tað tykist, sum ætlanin er at skúgva ítróttin burtur, so onnur mentan skal fáa betri figgjarlig kor, meðan ítrótturin helst skal vera við so skerðan lut, at ikki eitt oyra skal vera eftir, tá restin av mentanini er farin við sínum parti av lagkøkuni. Tí álitid snýr seg jú um mentan og pengar - einki sum helst annað!

Bert ein glotti

Eitt er so tað, at tann setta nevndin ikki hevur verið sína uppgávu vaksin - við einum so stórum breki kann álitid bert forkastast. Meira skelkandi er tað, at hvørki leiðarin á mentamálaðildini í Tinganesi ella sjálvur landsstýrismaðurin við mentunarmálum duga at siggja tann veruleika í eyguni, at ítróttur er og altíð hevur verið mentan!

Einasti glottin, ið síðani hevur verið, var røðan hjá lögmanni til steypavinnararnar í Gundadali sunnudagin 8. september. Har nevndi hann í einum innskotnum setningi, at stóra mannfjöldin og stóri áhugin fyrri hesi finalu undirstrikaði tann tyding, ítrótturin hevur í føroyskari mentan.

Samstundis málbar Edmund Joensen seg nakað soleiðis, at hóast tað var nevnt í skrivi - og tað kann ikki vera annað enn sokallaða mentunarálitið, hann sipaði til - at ítróttur ikki var mentan, so prógvaði stóri áhugin rundan um finaluna, at ítrótturin er mentan!

Svar ynskist, Sámal Petur í Grund!

Burtur sæð frá hesum, hava vit hvørki hoyrt orð ella eið úr Tinganesi!

Vónandi er tað, tí arbeitt verður við einum nýggjum álitid, ið rættar skammiliga brekið, hitt sokallaða álitid hevði. Alt annað kann bert fastast sum ein háðan móti øllum tí føroyska ítróttinum, sum hann er.

Enn hava hvørki nevndin, ið skrivaði »Avmarkaður marknaður«, ella mentunarlansstýrismaðurin Sámal

Petur í Grund givið eina frágreiðing. Av røttum átti tað bæði at verið ein frágreiðing og ein stór umbering...

At nevndin ikki vil boyggja seg, er til at skilja, men at landsstýrismaðurin ikki vil ella torir at siga eitt orði í hesum máli, hóast hann hvørki meira ella minni enn umsitur ítrótt sum mentunarmál, ger hann beinleiðis óbrúkligan í sín um embætti.

Hvussu kann tað annars bera til at yvirsigga 15.000 føroyingar, sum eru virkin ítróttarfolk?

Sámal Petur í Grund! Ert tú nakar maður, kemur tú fram úr skýmaskotinum og fortelur Føroya fólk og teimum 15.000 virknu ítróttarfolkunum her á landi, hvussu tað av hægsta stað ber til at taka ímóti og góðtaka eitt 200 síður stórt álitid, ið soleiðis forfjónar ítróttin á grovasta hátt!

Tað ber ikki til at siga seg burtur frá sannroyndini, og tað eru fleiri enn undirritaði, ið standa spyrjandi. Svar ynskist tí - sum skjótast!

Tórshavn 10. nov. 1996

Heðin Mortensen
ISF-forseti